అదృష్టవంతురాలు

మూడు రోజులుగా ఎండలు మరీ ముదిరిపోయాయి. మంగలంలో వేసి వేయించినట్లు మనుషులు వేగిపోతున్నారు. వయసు మళ్లిన ముసలివాళ్ళు ప్రాణాలు కడంటిపోయి విలవిల్లాడిపోతున్నారు. కావలసిన వాళ్లుండి, కావలసినంత డబ్బున్న వాళ్ళు ఆపసోపాలు పడుతున్నా క్షేమంగా రోజులు గడిపేస్తున్నారు.

పొద్దుట నుండి మూసిన కన్ను తెరవలేదు తులసమ్మ. ఆమె లేచిందా లేదా, వాకిలి తలుపులు తెరిచిందా లేదా అని పట్టించుకునే దగ్గర వాళ్ళెవరూ ఆమెకు లేరు. ఆ రోజు తులసమ్మ మగతగా పడుకుని వుంది అది పూర్తి నిద్రా కాదు. మెలకువా కాదు. ఎప్పటివో జ్ఞాపకాలు, ఏనాటివో అనుభూతులు దారాలు దారాలుగా చిక్కులుపడి వూగుతున్నాయి.

తులసీ, నువ్వు అదృష్టవంతురాలివే. నీ అదృష్టంవల్లనే ఈ సంబంధం కుదిరింది. బోలెడంత ఆస్తి, పెద్ద యిల్లూ, వాకిలీ, పనివాళ్ళూ, పాలేర్లూ జాగ్రత్తగా మసలుకో. లేనిపోని ఆలోచనలు పెట్టుకోకు. కడుపునిండా తిండి, కంటినిండా నిద్ర. ఒంటినిండా బట్టా యివే మనిషికి ముఖ్యం.

డెబ్బై ఆరేళ్ళ ముసలి తులసమ్మ చెవిలో ఎప్పటివో మాటలు మళ్ళీ ఈ రోజు స్పష్టంగా – ఆమె కుక్కి మంచంలో మరో పక్కకు వొత్తిగిలిపడుకుంది. 'అదృష్టం' అనే మాటకి ఆమెకి ఆనాడూ, ఈనాడూ అర్థం తెలియలేదు. అదృష్టం అంటే ఏమిటి? ఏమో. ఆమె ఏ అదృష్టం కోసం ఎదురు చూడడం లేదు. రావులమ్మ వచ్చి నాలుగు రోజులైంది. కొనుక్కున్న కిలో బియ్యం అయిపోయాయి. ఓపికున్నా లేకపోయినా

యింత పుడకేసుకుని తినక తప్పటం లేదు. చచ్చిపోయే వరకు బ్రతకకా తప్పటం లేదు.

బలవంతంగా కళ్ళు తెరచి చూసింది. మూసిన కిటికీ రెక్కల సందుల్లోంచి ఎండ మెరుస్తోంది. బలమంతా కూడదీసుకుని లేచి గది తలుపు గడియతీసి, తూలుతూ మళ్ళీ మంచంలో కూలబడింది. గుమ్మంలో కరివేపచెట్టు మందంగా గాలికి కదిలింది. కిర్రుమని తలుపులు వాటికవే తెరుచుకున్నాయి.

తులసమ్మ లోలోపల ఆలోచిస్తోంది. విషాదంగా నవ్వుకొంటోంది. గుడ్డిలో మెల్ల. తన అదృష్టం అంటే ఈ కరివేప చెట్టే. కడుపారా కనిపెంచిన బిడ్డ తనకి దక్కి తనని పోషించకపోయినా చేతులారా నాటి, నీళ్ళు పోసి కంటికి రెప్పలా కాపాడుకొన్న ఈ చెట్టు యిప్పుడు తనకి గుప్పెడు మెతుకులు పెడుతోంది.

ఈ రోజు తులసమ్మ కేం బాగాలేదు. చచ్చిపోతానేమోననే ఊహ ఆమెకి భయం కలిగించడం లేదు. ఊరటగా వుంది.

ఎప్పుడో పదహారేళ్ళ పిల్లగా ఆ యింట్లో అడుగు పెడ్తున్న సమయంలో మేనత్త అన్న మాటలు మళ్ళీ మళ్ళీ గుర్తుకొస్తున్నాయి.

తను అదృష్టవంతురాలనుకున్న మేనత్త, తన అదృష్టం చూడకుండానే కన్ను మూసింది.

తులసమ్మకి గతించిన బతుకు బొమ్మల పటాలు కళ్ళముందు కదులుతున్నాయి.

❖ ❖ ❖

ఏడుగురు మగపిల్లలు తర్వాత ఎనిమిదో పిల్ల తులసి. ఆ తర్వాత మరో ముగ్గురు ఆడపిల్లల్ని కని, ఆఖరి పిల్లని కంటూ పురిట్లోనే చచ్చిపోయింది తల్లి. అప్పటికి తులసి పదేళ్ళ పిల్ల ఇంటినిండా పిల్లలు. పండే గింజలు పట్టుమని పాతిక బస్తాలు లేవు.

అప్పుడే మాణిక్యం ఆ కుటుంబాన్ని ఆదుకుంది. మాణిక్యం తులసికి మేనత్త మొగుడుపోయి అన్నగారి పంచలో కాలం వెళ్ళదీస్తున్న మాణిక్యం మీద మొత్తం భారం పడింది.

మాణిక్యం తులసి పెళ్ళి గురించి కంగారుపడడం మొదలుపెట్టింది. నాలుగు మెతుకులు తిని, నీడపట్టున పడుండే వసతి తులసికి కలగాలని మాణిక్యం తహతహలాడింది.

పన్నెండో ఏట తులసి మెడలో తాళి కట్టాడు బసవయ్య పెళ్ళికొడుకుని చూసి అంతా మనసులోనే ముక్కుమీద వేలేసుకున్నారు. అయితే అతని వెనక వున్న ఆస్తి, వాళ్ళ నోరు మెదపకుండా చేసింది.

పొట్టిగా, గున్నలా వున్న బసవయ్య వెర్రిచూపులు, గ్రహణం బొర్రెముక్కు ఎప్పుడూ కారే చొంగ, అంత చిన్నపిల్లయినా తులసి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది.

బుట్ట లోలకులు, పట్టు పరికిణీలు, జడగంటలు, జిగినీ గొలుసు చూసి అంతలోనే మురిసిపోయి ఏడుపు మర్చిపోయింది.

పదిహేనేళ్ళు నిండేవరకు తులసి పెద్దమనిషి కాకపోయేసరికి అత్తవారికి అనుమానమొచ్చింది. అత్తగారి తమ్ముడు నరహరి యింటిమీద కొచ్చి నానా మాటలూ అన్నాడు.

మాణిక్యం అతని కాళ్ళు పట్టుకుంది. పిల్లని చూపించి, తాము అబద్ధమాడడం లేదని మొత్తుకుంది.

"అబద్ధం ఆడారంటే అర నిముషంలో ఆడ డాక్టరుని తీసుకొచ్చి పరీక్ష చేయించి అల్లరి చేస్తానని బెదిరించి వెళ్ళిపోయాడు నరహరి అప్పటికే జ్ఞానం తెలిసిన తులసి మనసులో కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడ్చింది.

మరొక నెల్లాళ్ళకి అందరి మనసులు తెరిపిన పడ్డాయి. ఘనంగా సంబరం జరిపించారు అత్తారు ఆర్భాటంగా సార, చీరెలు తెచ్చారు. నగలూ పెట్టారు. తులసి అపరంజి బొమ్మలా అంత ఎత్తున మెరిసిపోతూంటు అందరూ ఆనందపడ్డారు.

వారం తిరక్కుండా అన్ని కార్యాలు చేసి అత్తారింటికి తీసుకుపోదానికి ముమూర్తాలు పెట్టారు.

❖ ❖ ❖

తులసిని అందంగా ముస్తాబు చేసిన పక్కింటి పండు ముత్తయిదువు కూర్చోబెట్టి ఏవో రహస్యంగా చెప్పింది భర్త దైవమనీ, అతనేం చెప్పినా వినాలనీ, అతనేం చేసినా పెదవి విప్పి మాట్లాడకూడదనీ, బాధ కలిగినా మౌనంగా భరించాలని, అతన్ని చీదరించుకోకూడదని ఇలా ఎన్నో చెప్పింది. తులసి అన్నీ ఓపికగా వింది ఆమె మనసు మొద్దుబారిపోయింది.

ఆమెని గదిలోకి పంపించి అమ్మలక్కలు ఎవరి దారిన వారు వెళ్ళిపోయారు. అత్తగారు, బంధువులు మండువాలో పడుకున్నారు.

తులసి గదిలోకి వెళ్లేసరికి బసవయ్య అక్కడున్న అరిసెలు, సున్ని వుండలు తింటున్నాడు. ఆ మొదటి చూడు. ఆ దృశ్యం ఆమె మనసులో బలమైన ముద్రవేసింది. అతను దీక్షగా అన్నీ తింటున్నాడు గానీ. ఆమె రాకను గమనించలేదు. తినేసి మంచి నీళ్ళు, పాలు తాగేసి, తులసివైపు చూసి ఓ వెకిలి నవ్వు నవ్వి, తనదారిని తాను పడుకున్నాడు. అరగంటలో గురక వినిపించింది. పక్కింటి పిన్నిగారు చెప్పినట్టేమి జరగకపోవడంతో తులసికి విశ్రాంతిగా అనిపించింది. ఆమె స్వేచ్ఛగా ఊపిరి పీల్చుకుంది. ఆమె చాప పరచుకుని నిద్రపోయింది.

తులసి జీవితం సాఫీగా సాగిపోతోంది. బసవయ్య ఎప్పుడూ ఆమె వంటి మీద చెయ్యి వెయ్యలేదు. అతనికి తెలిసినవి రెండే విషయాలు. ఒకటి తిండి. రెండు నిద్ర.

తులసికి విశ్రాంతిగా భోజనం చెయ్యడం. కంటినిండా నిద్రపోవడం దినచర్య అయిపోయింది వంటినిండా నగలు పెట్టుకోవడం, పట్టు చీరలు కట్టుకోడం అలవాటుగా మారిపోయింది.

అప్పుడప్పుడు వచ్చిన పుట్టింటివారు తులసి అదృష్టాన్ని వేయి కళ్ళతో చూసి ఆనందించి వెళ్ళిపోయేవారు. వారి దృష్టిలో ఆమెంతో అదృష్టవంతురాలు.

అంతా కలిసి ఆ పెద్ద యింట్లో, ఆరుగురు మనుషులు. తులసి బసవయ్య అత్తగారు, వంటమనిషి, పనిమనిషి, పాలేరు.

అందరూ తులసికి అడుగులకి మడుగులొత్తేవారే. ఆ యింటికి ఆమె మకుటం లేని మహారాణి.

ఆ రోజు -

కను చీకటి పడేవేళ పదేళ్ళ రావులమ్మ కరివేప మొక్క తెచ్చింది. "అమ్మగారూ! కావాలన్నారంటగా - ఇదిగో తెచ్చా" అంటూ. ఆ రావులమ్మకి తులసంటే వల్లమాలిన మోజు.

తులసి ఆ మొక్కకి తనే బోదె తవ్వి జాగ్రత్తగా నాటింది. నీళ్ళు పోసింది. ఆమె అలా దొడ్డినిండా ఎన్నో మొక్కలు నాటింది. రోజూ నీళ్ళు పోస్తూనే వుంటుంది.

మట్టి చేతులు కడుక్కుంటుంటే గుమ్మంలో బండి ఆగింది. తులసి ఆశగా అటు చూసింది. ఆమె ఆశ ఒక్కటే. అది తన పుట్టింటివారెవరైనా తనని చూడడానికి కొస్తారేమోనని - కానీ ఆమె ఆశ నిరాశే అయింది. బండి దిగిన వారెవరో? అయితే బండి దిగిన ఆజానుబాహుడు తులసిని చూసి అవాక్కయి అక్కడే నిలబడిపోయాడు.

ఆవేళ పూర్ణిమ పలచగా అప్పటికే వెన్నెల పరచుకుంది. ఆ వెలుగులో వెన్నెల బొమ్మ కదిలినట్లు భ్రమ కలిగిందతనికి. అతను తనవంటకే కన్నార్పకుండా చూడడంతో తులసి గుండె ఝల్లుమంది. ఒక్క పరుగున యింట్లోకి దూరింది. అప్పుడే బయట కొచ్చిన అత్తగారు గుమ్మంలో తమ్ముడ్ని చూసి–

"ఎవరూ! నరహరీ నువ్వా? ఎప్పుడ్రావడం? అంతా బాగున్నారా?" అంది.

ఆ... బాగున్నారుగానీ – ఆ పిల్లెవరు. అన్నాడు యింకా ఆశ్చర్యం నుండి తేరుకోకుండా.

ఆమె నవ్వి "ఇంకెవర్రా మన బసవయ్య పెళ్ళాం" అంది.

అతని దృష్టి తులసి మీదే నిలబడిపోయింది.

"బాగా ఎదిగిపోయింది. నేను చూసినప్పుడలా లేదు" అన్నాడు.

"మరప్పుడు చిన్నపిల్ల! ఇప్పుడు పెద్ద దయిందిగా అందామె అక్కడే నవారు మంచం వాలుస్తూ.

నరహరి చూపులు తులసికెంతో భయం కలిగించాయి. ఏదో తెలియని తత్తరపాటు ఆమెనెటూ నిలవనీయలేదు.

వంటామె నలుగురికీ వేడిగా అన్నాలు వడ్డించింది అక్కాతమ్ముళ్ళు ఏవేవో కబుర్లు చెప్పుకుంటూ తింటున్నారు. బసవయ్య మాత్రం చప్పుడు చేస్తూ, లొట్టలేస్తూ ఎగపీలుస్తూ తింటున్నాడు. నిశ్శబ్దంగా నాలుగు మెతుకులు తిని బయటపడింది తులసి.

దొడ్లో మంచాల మీద తెల్లటి దుప్పట్లు వేసి పాలేరు వెళ్ళిపోయాడు.

తులసి తన మంచం మీద వాలిపోయింది. ఆమెలో ఏదో, నిస్సత్తువా, అలజడి చోటుచేసుకున్నాయి. గట్టిగా కళ్ళు మూసుకుని నిద్రకుపక్రమించింది. అయితే ఆమె అంతరాంతరాలలో ఏదో ఊహ, ఏదో శంక పీడిస్తూనే వుంది. చల్లని వెన్నెల్లో తులసి మెల్లగా నిద్రలోకి జారుకుంది.

ఆమె ఉలిక్కిపడి లేచింది. అనుకున్నంతా అయింది. నరహరి ఆమె పక్కలో చేరి ఆమెని గట్టిగా వాటేసుకున్నాడు. ఆమె గిజగిజ కొట్టుకుంది. కానీ కలువకాడ లాంటి ఆమె శరీరం అతని బలం ముందేం ఆగగలదు? ఆమె భయంతో, అసహ్యంతో అరుద్దామని ఆత్రుతగా పక్కకి తిరిగి చూసింది. తను పడుకున్నప్పుడు వున్న నాలుగు మంచాలికి యిప్పుడు రెండే వున్నాయి. అత్తగారూ, భర్తా మండువాలో కెళ్ళి

తలుపేసుకుని పడుకున్నారని గ్రహించటానికామెకి ఒక్క నిముషం పట్టలేదు. ఆమె శక్తికిమించి పెనుగులాడుతూనే ఉంది.

చుట్టూ చెట్లూ చేమలు - పైన చంద్రుడు - కింద భూమి.

అంతకు మించి అక్కడ తనని రక్షించే వారెవరూ లేరనీ. ఆ దౌర్జన్యానికి సాక్ష్యాలూ లేవని గ్రహించిన తులసిలో దుఃఖం పొంగింది నిస్సత్తువ ఆవహించింది.

అతనామెని విసురుగా మంచం మీద అదిమిపెట్టి "నీలాంటి వెర్రిదాన్ని ఎక్కడా చూడలేదు" అన్నాడు.

అప్పటికే శరీరం ప్రతిఘటించడానికి సహకరించటం లేదని ఆమె గ్రహించింది.

ఆ విధంగా తులసి శోభనం ఆరుబయట వెన్నెల్లో పరపురుషులతో అయిపోయింది.

తెల్లారి లేస్తూనే అత్తగారి ముఖం చూడడానికెంతో భయపడింది. తలారా స్నానం చేసి దేవుడి ముందు కూర్చుని కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంది.

నరహరి మాత్రం మరింత దర్జాగా యిల్లంతా కలియతిరిగాడు.

మధ్యాహ్నం ఎండవేళ అత్తగారు తులసిని పిలిచి నెమ్మదిగా చెప్పింది. "నరహరి మనవాడే. నువ్వు మరీ తప్పించుకుని తిరక్కు" అని. తులసి అయోమయంగా చూసింది.

అత్తగారు ఎటో చూస్తూ "నువ్వు మాత్రం ఉప్పూ, కారం తినడం లేదూ! నా కొడుకెందుకూ పనికిరాడని నాకూ తెలుసు. ఉన్నంతలో నువ్వు అదృష్టవంతురాలివే" అంది.

తులసి స్థాణువులా నిలబడిపోయింది. అప్పటికే భార్యా, ముగ్గురు పిల్లలు వున్న నరహరి తులసితో వైభవంగా మూడు రాత్రులు గడిపేసి అక్కడ నుండి కదిలాడు.

❖ ❖ ❖

చిగురువేసిన కరువేప మొక్కకి బోదెచేసి నీళ్ళు పోస్తుంటే తులసికి ఒక్కసారి కళ్ళు తిరిగాయి. కడుపులో తిప్పింది. వాంతి చేసుకుంది. అత్తగారి ముఖం దీపంలా వెలిగిపోయింది. తులసి మనసు భూమిలోకి కృంగిపోయింది.

అమ్మలక్కలు తులసి బుగ్గలు పుణికారు.

"అబ్బో! గడుసుపిల్లే! వెర్రివాడనుకున్న వాడ్ని తండ్రిని చేసింది" అన్నారు కొందరు.

కొందరైతే తులసి చెవిలో బూతులే మాట్లాడి ఎకసెక్కాలాడారు. మొత్తానికందరూ చివరికన్న మాట ఒకటే 'తులసి చాలా అదృష్టవంతురాలు' అని.

కడుపులో శిశువు పెరుగుతున్న కొద్దీ తులసిలో క్రమేపీ ధైర్యం కూడుకోసాగింది. తన మొగుడు ఎందుకూ పనికిరానివాడనే విషయం రూఢీ అయింది. అయితే తన కడుపులో వున్న ఈ బిడ్డ ఈ వంశాంకురం. ఈ ఆస్తికి వారసుడు అనే ఊహ ఆమెకి చిత్రంగా వుండేది.

క్రమేపీ తులసి ఆలోచనలో మార్పు రావడం మొదలైంది. నిస్సారమైన తన జీవితంలో తనకంటూ ఒక నలుసుని ప్రసాదించిన నరహరి మీద ఆమెకొక కృతజ్ఞతా భావం కలిగింది. ఆ క్షణం నుండి ఆమె నరహరి కోసం తెలియకుండానే ఎదురు చూసింది. కానీ నరహరి మళ్ళీ ఎప్పుడూ అక్కడికి రాలేదు.

తులసి పండు లాంటి కొడుకుని కంది. చుట్టుపక్కలవాళ్ళు కుర్రాడు వెర్రిపిల్లాడు పుడతాడేమోనని భయపడ్డారు. కానీ తులసి కాభయం లేదు. సంఘాన్ని మోసగించగలిగినా, ప్రకృతిని మోసగించలేం అని తులసికి బాగా తెలుసు.

❖ ❖ ❖

అత్తగారు పోయిన ఆరు నెలలకి ఒక రోజు అతి సాధారణమైన జ్వరం వచ్చి బసవయ్య పోయాడు. తులసి కుంగిపోయింది. ప్రాణమున్న బండరాయిలా బతికినా బసవయ్యని తులసి ఏనాడూ ద్వేషించలేదు.

ఆనాటి నుండి కొడుకే ప్రపంచంగా, ప్రాణంగా బ్రతకటం మొదలెట్టింది. రాఘవ బుద్ధిగా చదువుకుని పెరిగాడు.

ఊరు బాగా మారిపోయింది. పట్టణవాస పోకడలు నాలుగువైపులా పరచుకున్నాయి. పాతబడిన లంకంత కొంపలో మూడొంతులు అమ్మేసి ముచ్చటమైన డాబా కట్టుకుని సుఖంగా వుందామని రాఘవ ఆలోచన చేశాడు. తులసి సరే అంది.

తాతల నాటి ఆస్తి అమ్మకానికి ఎక్కడెక్కడ సంతకాలు కావల్సినా అక్కడక్కడ పెట్టి సర్వహక్కులతో కొడుక్కి రాసేసింది తులసమ్మ. రాఘవ తల్లిని పువ్వుల్లో పెట్టి చూసుకుంటున్నాడు. అందమైన కళ్యాణిని కోడలుగా తెచ్చుకుంది తులసమ్మ.

రాఘవ పెళ్ళయి ఇరవై రోజులైంది. ఆ రోజు ఎద్దుకుమ్మేసిన కొడుకుని ఊరు వాళ్ళు యిల్లు చేరిస్తే తులసి కొయ్యబారిపోయింది.

❖ ❖ ❖

మతిలేనిదానిలా మంచం పట్టి వున్న తులసమ్మకి పిడుగులాంటి వార్త తెలిసింది. రాఘవ పేరున వున్న ఆస్తి మొత్తం కోడలు కల్యాణికే చెందుతుందని తెలిసి

మరీ పిచ్చిదైంది. కొడుకు యిష్టానికి అన్ని సంతకాలూ పెట్టేసింది అందుకనామె కా ఆస్తి మీద హక్కేమీ లేదు.

ఆ తర్వాత కోడలు కళ్యాణి అత్తగారికంట మరిపడలేదు. సమస్తమూ ఆమె అన్నగారే నిర్వహించాడు. ఊళ్ళో పెద్ద మనుషులు కలగజేసుకుని ఉత్తరవైపు గుమ్మానికి అనుకున్న ఇరవై చదరపు అడుగుల స్థలంలో పది అడుగులు పెంకుల వసారా ఆమె తలదాచుకుందుకు నిర్ణయించారు. ఆ మిగిలిన పది అడుగుల స్థలంలో ఈ కరివేప చెట్టు దక్కింది. క్షణాల మీద సామానంతా అన్యాయంగా తరలించుకుని, కొంప అమ్మేసి డబ్బు చేసుకుని కోడలు తరపువాళ్ళు వెళ్ళిపోతుంటే తులసమ్మకి బాధేం తెలియలేదు. రాయిలా ఉండిపోయింది. ప్రాణంలో ప్రాణంగా మసలిన కొడుకు పోవడమే ఆమెకి అర్థమైన విషయం.

అప్పుడు రావులమ్మంది. "ఈ కాస్త జాగాలోనైనా నీకు ఈ కరివేపచెట్టు రావడం నీ అదృష్టం. దీని ఆకు మూడు రోజులకొకసారి అమ్మినా అయిదు రూపాయలొస్తాయి. ఉన్నంతలో నువ్వు అదృష్టవంతురాలవే".

❖ ❖ ❖

తులసమ్మకి మగత కమ్మేసింది. లేవాలని వుంది. లేచే ఓపిక లేదు. తనకేం జరుగుతుందో తెలీదు. కానీ ఏనాటివో జ్ఞాపకాల చక్రం గిర్రున తిరుగుతోంది. తులసమ్మకి ఎక్కిళ్ళు మొదలయ్యాయి ఇంట్లో ఎవ్వరూలేరు.

మీద మీద కొచ్చి ఎద్దు కొమ్ములతో కొడుకుని కుమ్మేస్తున్న దృశ్యం ఆమె కళ్ళముందు కదిలి కదిలి నిలిచిపోయింది.

అప్పుడే రావులమ్మ తలుపు తోసుకుని లోపలికొచ్చింది. తులసమ్మని పిలిచి ఆమె పలకకపోయేసరికి దగ్గరకొచ్చి చూసింది. గజగజలాడిపోయింది. ఏడుపు గుండెలో గుబగుబలాడిపోయింది. బయట పరుగెత్తి నలుగుర్నీ పిలిచింది.

అక్కడే వున్న టీ కుర్రాడు పరుగెట్టుకొచ్చి ఈ మామ్మ గారెంత అదృష్టవంతురాలో. అరగంట క్రితం నా దగ్గర టీ కూడా తాగింది. భలే సులువుగా పోయింది ప్రాణం" అన్నాడు ఆరిందాలా.

తులసమ్మ అడుగూబడుగూ అదృష్టం అందరూ పొగిడినవారే. ఆ అదృష్టం అనే అగాధంలో ఎంత విషాదం!

(ఆంధ్రపత్రిక, 20.1.1989)